

קען איך נאר צוריקבאקומען א נארמאלע געזונטע מח ?

שאלה :

לְכַבֹּד דְּעַר רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיט"א,

אלס קינד בין איך ליידער געטשעפט געווארן דורך מנוולים, און יעצט נאך די חתונה האב איך פשוט נישט קיין טעם אין שטוב, איך האב פארלוירן די געזונטע נארמאלקייט אין לעבן און איך ווייס נישט וואס צו טון.

ברוך השם אז איך האב קיינעם נישט מטמא געווען במעשה, אבער מיין גאנצע קאפ און מח ליגט נאר אין טון עבירות מיט בחורים און אינגלעך, איך בין ממש קראנק אויף דעם, איך קען נישט אויפהערן טראכטן פון דעם.

איך האב שוין פרוברט פאר חדשים און יארן זיך צו מתגבר זיין, נישט קוקן און נישט טראכטן, אבער עס ווערט מיר נישט בעסער, די שלעכטע יצר הרע ברענט ווייטער אין מיר און איך קען נישט פטור ווערן פון אים. און פון די אנדערע זייט טראכט איך אז אויב וועל איך זיך אפלאזן אינגאנצן פון די שלעכטע מחשבות, וועל איך בלייבן אן קיין טעם אין לעבן בכלל, ווייל אינדערהיים האב איך נישט קיין שום טעם און הנאה, מיין הנאה איז נאר דאס טראכטן פון בחורים און אינגלעך.

איך וועל זיך פרייען צו באקומען אן עצה און חיזוק אויף דעם.

יישר פֿח

תְּשׁוּבָה :

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ה' פְּרִשְׁת מִשְׁפָּטִים, ל"ט שׁוֹכְבֵי"ם, כ"ה שְׁבֻט, שְׁנַת
תשפ"ג לַפְּרָט קָטָן
לְכָבוֹד ... נְרוֹ יְאִיר

אִיף הָאב עֲרֵהאָלְטֵן דִּיין בְּרִיוו.

עֲרֵשְׁטֵנְס זְאָלְסְטוּ ווִיסֵן, אָפִילוּ אַ פֶּאַרְדֵּרִיטֶע מֶחַ קָען גֵּרָאד ווערן, און
אָפִילוּ אַ פֶּאַרְשְׁמִירְטֶע און שְׁמוּצִיגֶע מֶחַ - קָען צוּרִיק ווערן לויטער רִיין.

דָּער הֵיילִיגֶער רַבִּי הָאט עֲצוֹת פֶּאַר יַעֲדֵן אִיד אִין יַעֲדֵן מֶצֶב, נִישְׁט קִיין
חִילוּק ווי ווִיט עֵר אִיז אַרְאָפֶּגֶפֶּאַלֵן. דָּעם רַבִּינֵ'ס עֲצוֹת אִיז אַזוֹי שְׁטאַרְק,
עס קָען נֶעמֶען אַ מַעֲנֻטֶשׁ פֿון שְׂאוּל תַּחֲתִית און אִים בְּרַעֲנֵנְען צו די הַעֲכָסְטֶע
מִדְּרִיגוֹת וואס אִיז פֶּאַרְהֵאַן. אַזוֹי ווי דָּער רַבִּי זָאָגְט (חֲנִי מוֹהֲר"ן, סִימָן ש"י): "כַּפָּה
צָלַם אֱלֹקִים הָיוּ מִנְחִים בְּרַפְּשׁ שְׂאַנִי הוֹצֵאתִים מֵהַרְפֵּשׁ וְהִטִּיט שְׁהָיוּ שָׁם",
וויפֿיל פֿון מֵינֶע מַעֲנֻטֶשֶׁן וואס זַעֲנֵען בֵּי מִיר וואס אִיף הָאב זֵי
אַרױסְגענומֶען פֿון רַפְּשׁ וְטִיט, זֵי זַעֲנֵען גַעלִיגֵן אִין בְּלֶאַטְעס, "וְעַל יְדֵי
נִתְקָרְבוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּהִתְקַרְבוֹת כְּזֶה שְׂאִין לָהֶם לְהִתְבַּיֵּשׁ מִצַּדִּיקִים גְּדוֹלִים
וְכוּ", און אִיף הָאב זֵי גַעבְרַעֲנֵגְט צו אִזאַ הוִיכֶע דְרָגָא אַז זֵי דאַרְפֵן זִיף נִישְׁט
שְׁעַמֶּען פֿון גְּרוִיסֶע צַדִּיקִים. נֶאָךְ הָאט דָּער רַבִּי גַעזָאָגְט: "יֵשׁ אֲצֵלֵי אַנְשִׁים",
אִיף הָאב בֵּי מִיר מַעֲנֻטֶשֶׁן, "שְׂאַנִי יוֹדֵעַ אִם הַשְּׂאוּל תַּחֲתִית הָיָה דֵי לָהֶם",
וואס אִיף ווִיט אױב דֵי שְׂאוּל תַּחֲתִית וואָלְט גַעווען גַענוג פֶּאַר זֵי, "כִּי
גַם הַשְּׂאוּל תַּחֲתִית הָיָה קָטָן לְפָנֵיהֶם", זֵי קוֹמֶען פֿון אִזאַ נִידֵרִיגֶע פֿלאַץ
וואס דָּער שְׂאוּל תַּחֲתִית אִיז אױף צו קֵלִיין, "שְׂאַם הָיָה אֶפְשָׁר לָהֶם לְחַתֵּר
תַּחַת שְׂאוּל תַּחֲתִית הָיוּ חוֹתְרִים", וואָלְט מֶען ווען גַעקֶענְט אויפֿגֵרָאַבֵן אַ
טִיפֶּערֶע לֶאך, פֿון שְׂאוּל תַּחֲתִית וואָלְט מֶען ווען גַעדאַרְפֵט פֶּאַר זֵי גֵרָאַבֵן אַ
טִיפֶּערֶע לֶאך, "וְעַל יְדֵי נִתְקָרְבוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּהִתְקַרְבוֹת כְּזֶה שְׂאִין לָהֶם
לְהִתְבַּיֵּשׁ מִצַּדִּיקִים גְּדוֹלִים", און דוּרְךְ מִיר זַעֲנֵען זֵי גַעקוֹמֶען צו אִזאַ גְּרוִיסֶע
דְרָגָא אַז זֵי דאַרְפֵן זִיף נִישְׁט שְׁעַמֶּען פֿון גְּרוִיסֶע צַדִּיקִים.

דו זָאָגְסט דו פֶּרױבִּרְסְט שׁוִין יֶאַרְךְ נִישְׁט צו טְרַאַכְטֵן וְכוּ' און עס גֵיט
דִיר נִישְׁט; ווִיסֵן זְאָלְסְטוּ, ווען עס אִיז טוֹנְקֶל אִין שְׁטוּב - קָען מֶען נִישְׁט

ארויסטרייבן דאס טונקלקייט, עס איז נישט מעגליך זיך צו קריגן מיט טונקלקייט, מען קען אבער אנצינדן ליכט און ליכטיג מאכן. אז דו ווילסט זוכה זיין צו א ריינע מח משבחה, צו הייליגע ריינע אויגן, צו זיין געזונט - זאלסטו נעמען די עצה פון רבי'ן פון זאגן משניות און זאגן בלעטער גמרא. דער הייליגער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן ט), אפילו א מענטש וואס איז זייער ווייט פון קדושה, ער טוט עבירות רחמנא לצלן און ער איז שוין אראפגעפאלן אין שאול תחתית, אויב וועט ער זיך מאכן א קביעות צו לערנען יעדן טאג, וועט ער ביים סוף ארויסגיין פון די עבירות. ווייל די כח פון תורה איז אזוי גרויס, אז עס נעמט ארויס דעם מענטש פון זיין שלעכטס; אפילו ער איז פוגם בבריית, ער ליגט אין שאול תחתית - וועט ער דורך די הייליגע תורה ווערן א גרויסער צדיק.

רבי נתן דערציילט (חיי מוהר"ן, סימן תקעג) "ווען דער רבי האט אנטפלעקט דאס גרויסקייט פון לערנען תורה, אז דאס העלפט יעדן איינעם, אפילו ווער עס האט געזינדיגט מיט עבירות רחמנא לצלן, בין איך נישט געווען זיכער אויב עס קען אויך העלפן פאר דעם וואס זינדיגט אין פגם הברית. האב איך געפרעגט: 'רבי, לערנען תורה העלפט אויך פאר ווער עס זינדיגט אין פגם הברית רחמנא לצלן?' האט דער רבי געשריגן אויף מיר און געזאגט: 'דו ווייסט ווי גרויס דער כח פון תורה איז? תורה איז העכער פון ברית, תורה איז בתפארת און ברית איז ביסוד'", דורך לערנען תורה קען מען ווערן א גרויסע צדיק.

על כן ליבער ברודער, שמע בקולי, איעצך ויהי אלקים עמך; הויב אן לערנען א שיעור אין משניות כסדרן על פי סדר דרך הלימוד פון הייליגן רבי'ן, וואס האט אונז געוויזן א וועג ווי אזוי צו לערנען, אז אפילו מען פארשטייט נישט - זאל מען לערנען אן פארשטיין (שיחות הר"ן, סימן עו). בפרט דער וואס האט פוגם געווען בבריית - בדרך כלל - קען זיך שוין נישט מרפז זיין דעם מח צו פארשטיין לערנען, און זיכער דער וואס פייניגט זיך מיט טראכטן פון עבירות, איז דאך זיכער נישטא קיין מח. ווייל חכמינו זכרונם לברכה זאגן (יומא כט:): "הרהורי עבירה קשים מעבירה", טראכטן פון אן

עבירה איז ענגער פון טון און עבירה; ווייל דער גאנצער מח איז אויסגעברענט. איז דא נאר איין עצה; לערנען בגירסא, זאגן די הייליגע ווערטער פון די תורה.

נעם א משניות און זאג יעדן טאג אכצן פרקים משניות, דאס וועט הרגענען דיין יצר הרע. אזוי אויף זאלסטו לערנען גמרא, וועט דיר דאס אויסלייטערן דיין מח.

ועל כולם זאלסטו גיין התבודדות. שמועס אויס דיין הארץ מיטן אייבערשטן אויף דיין שפראך, בעט אים ער זאל רחמנות האבן אויף דיר; וויין צו אים, בעט אים:

"הייליגער באשעפער, לב טהור ברא לי אלקים, געב מיר א נייע מח, א ריינע הארץ. איך בין אזוי אראפגעפאלן, שוין אזויפיל יארן טראכט איך נאר פון עבירות. איך וויל אזוי שטארק זיין ערליך און ריין, מיין קאפ איז מיר אויסגעריסן פון ניאוף. ביי מיר איז פל ימיו בהרהור עבירה רחמנא לצלן, איך זע נישט קיין שום וועג ארויס פון מיין טומאה, פון מיין זחמה, אבער איך גלייב באמונה שלימה אז עס איז נישטא קיין יאוש. אזוי ווי דער הייליגער רבי, רבי נחמן מברסלב האט אויסגעשריגן גיוואלד זייט איך נישט מיאש, קיין יאוש איז גארנישט פארהאן. איך גלייב אז עס איז דא פאר מיר א וועג ארויס פון מיין פלאנטער, העלף מיר אייבערשטער איך זאל קענען לעבן ריין און געזונט".

מיט די עצות פון רבי'ן וועסטו זוכה זיין ארויסצוגיין פון שאל תחתית און ווערן א גרויסער צדיק.

...

זאל איך העלפן ארויסווארפן דעם שמש פון שול?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

עס איז דא א אינגערמאן וואס דאווענט אין מיין שול וואס איז זייער ברוגז אויפן

שָׁמֶשׁ פּוֹן שׁוֹל, וְוִיִּל דְּעַר שָׁמֶשׁ אִיז זִייעַר אַ גְּרָאדֶּער און שְׁטֶרענגער - סײַ מִיט דִּי זְמַנִּים און סײַ מִיט דִּי זױבעַרקײט פּוֹן דִּי שׁוֹל, און דְּעַר אִינגֶערמאַן קען עָס נִישַׁט נְעִמְעוֹן, דְּעַרִיבֶּער מאַכַּט עַר אַ צַעטל וואָס עַר ווִיל יַעֲדֶער זאַל אונטֶערשְׂרײַבֵּן אַז מְעוֹן זאַל נְעִמְעוֹן אַ צװײטן שָׁמֶשׁ. הַאַלֵּב עוֹלָם הָאֵט שׁוִין אונטֶערנְעֶשְׂרײַבֵּן און עַר ווִיל אִיךְ זאַל אױךְ אונטֶערשְׂרײַבֵּן, זאַל אִיךְ עָס טוֹן?

יִישׁר פֶּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב' פְּרִשְׁת תְּרוּמָה, כ"ט שְׁבַט, שְׁנַת תִּשְׁפ"ג לַפְּרִט קָטָן לַכְּבוֹד ... נְרוּ יֵאִיר

אִיךְ הָאֵב עֶרְהַאַלְטֵן דִּיין בְּרִיוּ.

דו זאַלסט זיך קיינמאל נישט מישן אין קיין מחלקת. שטיי ווייט פון מחלקת, אפילו מען וועט דיך איינרעדן אז עס איז א מצוה - זאלסטו קיינמאל נישט וויי טון א צווייטן, קיינמאל נישט האבן מיט א מחלקה.

קום אין שויל מיט הכנעה, די שויל איז די שטוב פונעם אייבערשטן. רעד נישט מיט קיינעם ביים דאווענען. רבי חיים ויטאל זכותו יגן עלינו דערציילט, ער האט נאכגעקוקט זיין רבי דער הייליגער אריז"ל זכותו יגן עלינו, האט ער געזען, ווען ער איז אנגעקומען צום שויל איז אויף אים געפאלן א פחד, ער האט זיך געגעבן א טרייסל פאר פחד השם.

וואויל איז דעם וואס האט נישט מיט קיינעם, ער לעבט מיט די מחשבה 'אט אט גייט מען שוין צוריק צום אייבערשטן', ער לעבט מיט זכרון בעלמא דאתי. ער קומט אין שויל דאווענען פאר זיך, בעטן רחמים פאר זיך, פאר זיינע דורות; נישט צו שאפן און צו טון, און יענעם שטעלן אין פלאץ.

דער רבי האט געזאגט (לקוטי מוהר"ן חלק ב', סימן קיא) ווען מען וואלט ווען געלאזט א נפטר ארויסגיין פון קבר דאווענען איין תפלה - אוי ווי שיינ און ווי ערליך וואלט ער געדאווענט.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

איך וויל זיין וואויל, וואס טוט מען אז דער מאן האלט נישט דערביי?

שאלה:

לְכַבֹּד דְּעַר רֵאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיט"א,

יִישֵׁר פֶּח פֶּאָר אֲלַע שִׁיעוּרִים וְוַאס זְעַנְען מִיָּד זִיעֵר מְחֻזָּק.

איך פֿרוביר צו ווערן בעסער, צו ווערן מער ערליכער. איך האב געהאט געבעד א משפחה מיטגליד וואס איז זייער נישט געזונט געווארן, עס איז אריין אין מיר א שטארקע פחד, און איך פֿרוביר זייער תשובה צו טון און ווערן מער ערליך און וואויל. דער פֿראבלעם איז אבער אז מיין מאן האלט נישט דערביי, ער האלט ווייטער זיין סמארטפֿאון און עס איז נישטא מיט וועם צו רעדן, איך האב שוין אלעס פֿרובירט און עס גייט נישט.

גיי איך לייזן אויב מיין מאן וויל נישט ווערן בעסער? בין איך שולדיג אז ער האלט נישט ביים אפלאזן זיין טעלעפֿאון און זיך פֿארבעסערן? איז גענוג אז איך ווער מער ערליכער פֿאר מיר אליין אן דעם וואס מיין מאן זאל זיך אויך צושטעלן דערצו? איך ציטער זייער אז איך וועל לייזן אויף זיינע שִׁלְעֶכֶטע זאכן.

יִישֵׁר פֶּח

תשובה:

בְּעֲזַרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יום ב' פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה, כ"ט שְׁבַט, שְׁנַת תִּשְׁפ"ג לְפָרֶט קָטָן מֵרַת ... תַּחֲנִי, יְרוּשָׁלַיִם

איך האב ערהאלטן אייער פֿריוו.

קריגט זיך נישט מיט אייער מאן, עס לוינט נישט זיך צו קריגן - אפילו פֿאר גוטע זאכן; ווייזט אים ליבשאפט וועט ער ווערן בעסער.

איר דארפט פֿארשטיין, קיינער האט נישט ליב קיין קריטיק; מענטשן אנטלויפן פֿון דער וואס געבט מוסר און קריטיקירט אויף טריט און שריט, בִּפְרֵט מֵעֲנֵעַר; א מאן האט נישט ליב ווען די ווייב טיילט אים איין ווי אזוי זיך צו פֿירן און זיכער נישט קריטיק. בלייבט שטארק מיט אייער ערליכע טעלעפֿאון און אייער מאן וועט מיט די צייט איך נאכקומען.

מיט אביסל חכמה קען מען איבערדרייען דעם מאן און אים מאכן פֿאר

א גרויסער צדיק. חכמינו זכרונם לברכה זאגן (פנא דבי אליהו רבה, פרק ט): "ומה נשתנית יעל אשת חבר הקיני מפל הנשים כלן שבאת תשועה גדולה לישראל על ידה", וואס האט עפעס די פרוי יעל זוכה געווען צו ראטעווען אלע אידן, זי האט גע'הרג'עט סיסרא, זי האט געברענגט די ישועה פאר גאנץ פלל ישראל? "יעל אשה כשרה היתה, ועושה רצון בעלה היתה", זי איז געווען אן ערליכע פרוי, זי האט געטון די ווילן פון איר מאן. דעריבער האט זי זוכה געווען אז דורך איר איז געקומען די גרויסע ישועה, "מכאן אמרו חכמים", פון דא לערנען די חכמים, "אין לך אשה כשרה בנשים", ווער איז אן ערליכע פרוי? "אלא אשה שהיא עושה רצון בעלה", די פרוי וואס טוט דעם מאן'ס ווילן; פארשטייט זיך אז זיין ווילן איז זיין ערליך און טון רצון השם.

וויסן זאלט איר, א פרוי וואס רעדט שיין צום מאן; מיט חן און מיט געבעט, מיט כבוד און מיט הכנעה, זי הערט צו זיינע רייד און זי טוט זיין ווילן - קען גרינגערהייט כאפן זיין הארץ. א קלוגע פרוי קען גרינג כאפן איר מאן'ס הארץ, דורכדעם וואס זי געבט אכטונג אויף זיין כבוד, און ווען ער רעגט זיך - וועט זי אים בארואיגן, און ווען ער גייט אריבער א שווערע צייט וועט זי אים אויסרעדן און טרייסטן - דאס איז אן ערליכע פרוי.

קוקט די ווערטער פון ראשית חכמה אין פרק דרך ארץ (השער הרביעי): "צריכה האשה להיות דכריה עם בעלה ברחו ובתחנונים", א פרוי דארף רעדן מיט איר מאן שיין און הארציג, "בכבוד, בבושה, בענוה", א פרוי דארף רעדן מיטן מאן מיט עהרע, איידל און מיט הכנעה, "ותשמע דבריו", און אויסהערן זיינע רייד (פארשטייט זיך נאר אז עס איז על פי תורה). "ותעשה רצונו", און טון זיין ווילן, "ותשתוקק אליו בעת שהולך בדרך", און גליסטן ווען ער פארט אנוועק, "ותהי מצפה ומיחלת יום בואו", און ווארטן ווען וועט ער שוין אהיים קומען, "ועת שהוא עמה תראה לו שמחה תמיד", און אים שטענדיג ווייזן א פרייליכע פנים, "ותשמור עת אכילתו, ותעשה לו מטעמים פאשר אהב", און קאכן פארן מאן גוטע עסן וואס ער גלייכט, "ותבטל רצונה מפני רצונו", און טון זיין ווילן. "בעת פעסו תישבהו", און ווען דער מאן איז בכעס זאל זי אים בארואיגן, "ובעת צרתו תשיחהו", און

אז עַר גִּיט אַרְיֵבֶער אַ שְׁווערע צייט זאל זי אים אויסרעדן, "ובְּעֵת רַעְתּוֹ תִּנְחַמְהוּ", און אים טרייסטן. "וְאֶפִּילוּ תִהְיֶה לָּהּ דַּאָּגָה בְּלִבָּהּ, תִּסְתִּירְנָהּ", און נישט ארויסווייזן פֿאר אים איר זאַרג, "כִּדִּי שְׂלֵא יִתְעַצֵּב", אז עַר זאל נישט ווערן טרויעריג.

"מְקַשְׁטֵת תָּמִיד לְפָנָיו", אַ פֿרוי זאל שְׁטענדיג זיין שיינ אַנגעטון פֿאַרן מאן, "בְּעֵנָהּ, בְּחֵן וּבְצִנִּיעוֹת", מיט ליבשאפט און מיט איידלקייט, "וְיִהְיֶה בְּגָדֶיהָ בְּכָל עֵת נְקִיִּים", שְׁטענדיג גיין אַנגעטון ריין און זויפֿער, "תִּכְבֵּד אָבִיו וּמִשְׁפַּחְתּוֹ" זי זאל מְכַבֵּד זיין זיינע עלטערן, "וְאֶפִּילוּ הֵם בְּזוּיִים", אַפִּילוּ זיי זענען נישט קיין חֲשׁוּבֵעַ. עיין שם.

דער אייבערשטער זאל העלפֿן איר זאלט האָבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

וואס טו איך אז מיין ווייב לאזט נישט האָבן בְּרִסְלִבֵּעַ זאכן אינדערהיים ?

שאלה:

לְכַבֵּד דְּעַר רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיט"א,

איך האב קונטרסים פון עֲצַתוֹ אַמוּנָה ביי מיר אין ספרים שאַנק פֿריוואט פֿאר מיר צו לערנען, שוין לאַנג וואס מיין ווייב זאגט מיר אז זי וויל עס נישט אינדערהיים, אַנפֿאַנג האב איך איר געזאָגט: "איך טייל דיר נישט איין וואס דו זאלסט ליינען; דאס איז פֿאר מיר, דו מוזט עס נישט זען", אָבער יעדע שטיק צייט פֿלעגט זי סטראשען אז זי גייט עס ארויסוואַרפֿן, האב איך איר געזאָגט: "עַרְלֵעֲדִיגְט, טו וואס דו ווילסט".

די וואך האט זי אַנגעהויבן בלאַזן וועגן דעם, איך האב פֿרובירט צו רעדן מיט איר און פֿרעגן: "אַפֿשָׁר זאָגסטו מיר וואס דו זעסט אויף מיר שְׁלעכט צוליב דעם וואס איך האב שייכות מיטן ראש ישיבה?" און איך זאג איר: "דו מוזט נישט האלטן פון בְּרִסְלֵב, אָבער דו וואלסט זיך געדארפֿט פֿרייען אז דיין מאן איז אַנגעקומען קיין בְּרִסְלֵב, פֿאַקטיש זענען די קינדער אַ טאַטע וואס גייט דאווענען דריי מאל אַ טאָג, עַר לערנט, עַר גרייט אַן נעגל וואסער", ביז די טענה'רייען זענען אריין אין די הויכע טענער, האב איך אויפֿגעהערט.

נֶעֱבְטֵן הָאֵט זִי גַעְבְּלֶאזֶן און מִיִּד גַּעֲשִׂיקֵט מַעֲסַעֲדִזְשַׁעס וועגן דַּעס, אִיִּד הָאָב עָס אִינְגַּאָרִירֵט. זִי הָאֵט מִיר גַּעְקִלִּינְגֶען, אִיִּד הָאָב אָבֶער גַּעֲרַעֲדֵט פֿון אַנְדֶּערֶע זַאכֵן. הֵיִינֵט אִינְדֶּערְפֵּרִי שְׁטִיִּיט זִי אױף פֿאַר אִיִּד גֵּי און זִי נֶעֱמֵט צוזאַם אַלֶע קוֹנְטֵרֶסִים און לֵייגֵט עָס אַרײַן אִין אַ זַעקל און גַּעבֵט עָס מִיר, אִיִּד הָאָב עָס גַּענוּמֶען און זִיִּד נִישְׁט גַּעקֵרִיגֵט מִיט אִיר. זִי אִיז גַּעווען פֿרֵיִלִּיד און זִיִּד בַּאֲדַאנְקֵט פֿאַר מִיר, און אִיִּד הָאָב אִיר גַּאָרִנִישְׁט גַּעזאַגֵט. וואס טו אִיִּד? וואס אִיז דִּי רִיכְטִיגֶע מַהֲלָךְ פֿאַר דַּעס?

יִישֵׁר פֿחַ

תְּשׁוּבָה :

בְּעִזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ג' פְּרִשְׁת תְּרוּמָה, א' דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר, שְׁנַת תִּשְׁפ"ג

לְפָרֵט קָטָן

לְכַבּוֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר

אִיִּד הָאָב עֲרַהֲאֶלְטֵן דֵּיִן בְּרִיוֹ.

מאַף נִישְׁט קֵיִין מַחְלָקַת אִין שְׁטוֹב; אַז דֵּיִן ווִיב ווִיל נִישְׁט דִּי סְפָרִים אִין שְׁטוֹב - נָעַם עָס אַרױס, טו אַלֶעס אִין דַּער וועלֵט נִישְׁט צו צַעבֶרֶעכֵן דֵּיִן שְׁטוֹב.

עָס אִיז דָא גַּענוּג וועגן ווי אַזוי צו לַעֲרַנֶען דִּי הֵיִלִּיגֶע סְפָרִים אָן דַּעס וואס דִּי ווִיב זַאל דַּאַרְפֵן ווערן וויי גַּעטוֹן.

אִיִּד בַּעַט דִּיר זֵייעֶר, זֵיִ זִיִּד אִינְגַּאנְצֵן מְבִטֵל צוּם אֵיִבֶּערֶשְׁטֵן.

וואס קען מֶען טוֹן אַז דַּער רַבִּי אִיז אַזוי פֿאַרשַׁעמֵט? וואס קען מֶען טוֹן פֿאַר דַּעס? דָאס אִיז דַּער גְּלוּת, אַז מֶען רַעֲדֵט אױף צִדִּיקִים, מֶען אִיז מְבֹזָה צִדִּיקִים; מֶען דַּאַרְף בַּעֲטוֹן דַּעס אֵיִבֶּערֶשְׁטֵן אױף דַּעס, ווִינֶען און שְׁרִיעֵן אַז דַּער גְּלוּת זַאל זײַן עֲנֻדִיגֵן; דִּי לְשׁוֹן הֲרַעִס, דִּי לִיצְנוּת, דָאס מְבֹזָה זֵיִין צִדִּיקִים - זַאל שׁוִין קוּמֶען צו אַ סוּף. דַּער רַבִּי זַאל שׁוִין אַרײַנגֵיין אִין דִּי וועלֵט, אַלֶע זַאלֵן אָננֶעמֶען דַּעס רַבִּינֵ'ס ווערֶטער און אָנהױבֵן לַעֲבֹן מִיט אֲמוּנָה, אַלֶע זַאלֵן דַּאָנווענֶען, זִיִּד מַתְבוֹדֵד זֵיִין צוּם אֵיִבֶּערֶשְׁטֵן.

דַּער אֵיִבֶּערֶשְׁטֶער זַאל הַעֲלֵפֵן זַאלֶסט הָאָבֵן הַצְּלָחָה אִין אַלֶע עֲנֻנִים.

...

ווי אזוי קען איך געהעריג טרינקען וויין אום פורים?

שאלה:

לְכַבֹּד דְּעַר רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיט"א,

שוין זייט מיין בר מצוה האב איך אלץ געוואלט קענען מקיים זיין דעם "חייב איניש לבסומי", טרינקען און ווערן שיפור אום יום טוב פורים, אבער למעשה איז מיר זייער שווער צו טרינקען אלקאהאל.

וואס קען איך טון אז דאס יאר זאל איך יא קענען טרינקען געהעריג און מקיים זיין די מצוה ווי עס דארף צו זיין?

איך וועל זיך פרייען אויב דער ראש ישיבה שליט"א וועט מיר ענטפערן אויף דעם.

יישר כח

תשובה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - יום ג' פְּרֻשַׁת תְּצַוֶּה, ז' אָדָר, שְׁנַת תשפ"ג לְפָרֵט קָטָן

לְכַבֹּד ... גְּרוֹ זְאִיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

דער רמ"א פסק'נט (אורח חיים סימן תרצה, סעיף ב) מען זאל טרינקען מער פון וויפיל מען טרינקט א גאנץ יאר; קענסטו מקיים זיין די מצוה מיט איין כוס וויין. דער רמ"א זאגט: "וְאָחַד הַמַּרְבֵּה וְאָחַד הַמִּמְעִיט, וּבְלֶבֶד שֵׁיכּוֹן לְבוֹ לְשִׁמּוּם", דער עיקר זאל מען אינזיין האבן צו טון דעם רצון פונעם אייבערשטן.

מוהרא"ש פלעגט זאגן אלע יארן פאר פורים מען זאל נישט טרינקען קיין סוף, מען זאל טרינקען אביסל, און טאנצן און שפרינגען, און זיך אסאך מתבודד זיין, ביז מען איז זוכה צו עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, עס זאל נישט מאכן קיין חילוק שלעכט אדער גוט, מיר זאלן וויסן אז אלעס איז דער אייבערשטער; אלעס וואס פאסירט, אלעס וואס גייט אריבער, סיי ארור המן און סיי ברוך מרדכי - איז נאר דער אייבערשטער.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

וואס זענען די מנהגים פון שבת זכור?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך האב געוואלט פֿרעגן, אלס גבאי בית המדרש היכל הקודש, אויב עס איז דא עפעס מנהגים אויף דעם שבת, שבת זכור, וואס די גבאים דארפן וויסן ווי אזוי זיך צו פירן, לדגמא, לגבי זינגען אינטערעסאנטע ניגונים ביי לכה דודי וכדומה.

יישר פח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת תצוה, ט' אדר, שנת תשפ"ג לפרט קטן

לכבוד ... נרו זאיר, גבאי בית המדרש היכל הקודש

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

מוהרא"ש האט זייער מקפיד געווען מען זאל זיך נישט נאריש מאכן ביים דאווענען. אפילו שמחת תורה וואס עס איז דא מנהגים צו מאכן אינטערעסאנטע זאכן - האט מוהרא"ש געזאגט מען זאל נישט שטערן דאס דאווענען און נישט מאכן די זאכן.

שבת זכור איז דער מנהג צו זאגן יוצרות ביי הויכע שמונה עשרה, און מען בעט דעם אייבערשטן מען זאל זוכה זיין אויסצומעקן עמלק.

איידער מען גייט ליינען די פרשה פון עמלק איז פדאי אויסצורופן אז מען גייט יעצט מקיים זיין די מצוה פון מחית עמלק, אזוי וועלן די עלטערן אריינרופן די קינדער, זיי האלטן געבן זיך און זיי מחנך זיין מיט די מצוה.

אז עס קומט דיר אויס צו רעדן אין שול - זאלסטו רעדן די וואך בעיקר פון ווי שטארק דער אייבערשטער האט ליב יעדן איד און ווי טייער עס איז יעדע מצוה וואס מיר טוען, דאס איז מחית עמלק. דאס איז די מלחמה וואס ער איז לוחם; ער וויל אונז צעברעכן, ער וויל אונז איינרעדן אז דער אייבערשטער דארף אונז נישט און ער איז ברוגז חס ושלום אויף אונז; דארפן מיר לוחם זיין און ארויסהאקן פון קאפ די טריפה'נע מחשבות, מיר

זאלן וויסן אז מיר זענען זייער בליבט ביים אייבערשטן און יעדע מצוה איז זייער חשוב.

איך דארף מקצר זיין.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

איש אמונות

רעדט צום אייבערשטן אזוי ווי מען רעדט צו א חבר'טע

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קודש פרשת יתרו, ל"ג שוכבי"ם, י"ט שבט, שנת
תשפ"ג לפרט קטן

א מתנה פאר די תלמידה ... תחי'

איך פריי זיך זייער צו הערן אז איר זאגט תהילים. תהילים נעמט אנועק
די פחדים, תהילים באשיצט דעם מענטש פון אלעם שלעכטס.
האט פון קיינעם נישט קיין מורא, דער אייבערשטער איז מיט דיר, ביי
דיר און נעבן דיר, ער היט אייך און זארגט פאר יעדע זאך וואס האט מיט
אייך.

געוואוינט זיך צו, רעדט צום אייבערשטן אזוי ווי מען רעדט צו א
חבר'טע; בעטס אים אויף אלעס וואס איר דארפט.
פון דער ראש ישיבה.

...

חסד הויבט זיך אן ביי די ווייב און קינדער

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת תרומה, כ"ח שבט, שנת תשפ"ג לפרט קטן
לכבוד ... נרו זאיר

געב אכטונג אויף דיין ווייב, העלף איר, האב רחמנות אויף איר. ביסט
פארנומען צו טון חסד מיט יעדן איינעם, חסד הויבט זיך אן ביי די ווייב און
קינדער; עס טאר נישט גיין אויף איר חשבון.

איך בעט דיר לאז אפ אלעס, גיי אהיים העלף אין שטוב; דאס איז עבודת השם.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

איך וויל דיר שיקן מיינע טרייסט ווערטער

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת תרומה, כ"ח שבט, שנת תשפ"ג לפרט קטן לכבוד ... גרו יאיר

איך האב יעצט געהערט די ביטערע נייעס פון דיין טאטנ'ס פטירה, איך וויל דיר שיקן מיינע טרייסט ווערטער פון דערווייטנס אבער אין הארץ זענען מיר זייער נאנט. המקום ינחם אתכם מתוך שאר אבלי ציון וירושלים, מיר זאלן נישט וויסן פון קיין צער און ווייטאג.

זיי שטארק מיט לערנען יעדן טאג משניות פאר דיין טאטע'ס נשמה. דאס איז די גרעסטע זאך וואס א קינד קען טון פאר דיין טאטנ'ס נשמה, מזכה דיין מיט לימוד משניות.

...

א מלמד דארף האבן א געפיל צו מלמדות

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת תרומה, כ"ח שבט, שנת תשפ"ג לפרט קטן טייערער ליבער ... גרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך וועל נישט זיין ברוגז אז דו לאזט אפ די מלמדות, איך וועל נישט האבן קיין שום שווערע הארץ; אויב איז דיר די מלמדות אן אפקומעניש - איז ענדערש אפלאזן. ווייל א מלמד וואס האט נישט די געפיל צו מלמדות - איז א שאד זיין צייט און א שאד די צייט פון די קינדער; נאר מיט א געפיל איז דא הצלחה, אן געפיל קען מען קאליע מאכן, שרייען און געבן שארפע בייסיגע מוסר וכו' וכו'.

דָּאס ןױאס דױ שְׁרײַבֶּסט אַז דױ הָאָסט דָּאס דױרְכֶגַע שְׁמוּעֶסט מײַט ... ; ןױאס ןױיסט עֶר פּוֹן מְלַמְדוֹת צױ זָאגֶן ? שְׁמוּעֶס עֶס דױרְךָ מײַטן מְנַהֵל ר' ...
שְׁטאַרְק זײַךְ מײַט אַלֶע דײַנע פֿחות ; זײַ מְמַשִּׁיךְ מײַט דײַנע שײַעוּרײַם פֿסֶדֶרן, זײַ מְמַשִּׁיךְ מײַט הַתְּבוּדוֹת אױן בְּעִיקָר מײַט שְׁמַחָה. דְּעַר רַבִּי זָאגט (סֵפֶר הַמִּידוֹת אוֹת שְׁמַחָה חֵלֶק ב', סִימָן א) : "מִי שֶׁהוּא שְׂמַח תָּמִיד, עַל יְדֵי זֶה הוּא מְצַלִּיחַ", ןױער עֶס אײַז פֿרײַלײַךְ - הָאָט הַצְּלָחָה ; דױרְךָ שְׁמַחָה קֶען מֶען אַנְקױמֶען צױ דִּי הֶעֱכֶסְטֶע דְּרָגוֹת.
דְּעַר אײַבֶּעֲרֻשְׁטֶער זָאל הַעֲלֶפֶן זָאלֶסט הָאָבֶן הַצְּלָחָה אײַן אַלֶע עֲגִינײַם.

מֶען דאַרף גײַן צױ דִּי מאַן'ס עֲלֻטֶערן, אַפִּילוּ עֶס אײַז נײַשט
בַּאקִוּעם

בְּעִזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב' פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה, כ"ט שְׁבַט, שְׁנַת תִּשְׁפ"ג לִפְרֻט קָטָן
מֵרַת ... תַּחֲנִי

אײַךְ הָאָב עֶרְהַאֲלֻטֶן אײַער בְּרױוּ.

אײַר דאַרְפֶּט יֵאָ גײַן צױ אײַער מאַן'ס עֲלֻטֶערן ; עֶס אײַז נײַשט גְּעֶרֶעכְט נײַשט צױ גײַן. אַז אײַךְ אײַז נײַשט בַּאקִוּעם - אײַז דָּאס נײַשט גְּעֶרֶעכְט, אײַער מאַן ןױל יֵאָ גײַן, עֶר בְּעַנְקֶט זײַךְ צױ זײַנע עֲלֻטֶערן - דאַרְפֶּט אײַר גײַן פּוֹן צײַט צױ צײַט.

ןױ אַזןי ןױעט אײַר שְׁפִירֶן ןױען אײַער זױן ןױעט נײַשט אַרײַנְטֶרֶעטֶן בײַ אײַךְ ןױען זײַן ןױײַב, אײַער שְׁנײַר - ןױעט אײַם נײַשט לֵאָזֶן קױמֶען צױ אײַךְ מײַט אײַרע קאַמְפֶּלֶעקסן ?

בְּנוֹגַע ןױו' ; מײַט שְׁמַחָה קֶען מֶען צײַען דַּעם מאַן'ס הָאַרְץ, אױן מײַט ןױײַנען אױן זײַן טְרוֹיֶעריג - קױמֶט מֶען אײַן עֲרַגְעֶן נײַשט אָן. אַ מאַן הָאָט נײַשט קײַן כַּח פֿאַר דִּי ןױײַב'ס מְרָה שְׁחױרָה אױן עֲצָבוֹת, עֶר אַלײַנֶס הָאָט שׁוִין גְּעִנוּג זײַנע אײַגענע נִסְיוֹנוֹת, אײַר דאַרְפֶּט אײַם נֵאָר פֿרײַלײַךְ מאַכֶן.

דְּעַר אײַבֶּעֲרֻשְׁטֶער זָאל הַעֲלֶפֶן אײַר זָאלֶט הָאָבֶן הַצְּלָחָה אײַן אַלֶע עֲגִינײַם.

שְׁלוֹם אֵין שְׁטוּב וועט בְּרַעַנְגֶען אַלע יְשׁוּעוֹת און אַלע רַפּוּאוֹת

בְּעִזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יום ב' פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה, כ"ט שְׁבַט, שְׁנַת תשפ"ג לְפָרֶט קֶטֶן
מֵרַת ... תַּחֲוִי'

אִיף הָאָב עֶרְהַאָלְטֶן אִיעֶר בְּרִיוּ.

אַז אִיעֶר מֵאָן ווִיל נִישַׁט קוִיפֶן דִי טִיעֶרע תְּפִילִין פֿאַר עֲנֻקֶער זון - זְאָלֵט
אִיר זײַךְ נִישַׁט מִיט אַיִם צַעקֶרִיגֶן. אִיר קֶענט רַעֲדֶן מִיט אַיִם שׁיִינְעֶרֶהֵיט, מִיט
לִיב־שַׂאפֶט און מִיט אַ שְׁמִיכֶל, אָבֶער חֵס וְשְׁלוֹם זײַךְ קֶרִיגֶן.

גֶעבֶט אַכְטוּנג נִישַׁט צוּ מֵאָכֶן פֿון עִיקָר - טְפֵל און פֿון טְפֵל - עִיקָר; דְּעֵר
עִיקָר אִיז עֵס זְאָל זײַן שְׁלוֹם אֵין שְׁטוּב צוּוִישֵׁן אִיעֶר און אִיעֶר מֵאָן, דָּאָס
וועט בְּרַעַנְגֶען אַלע יְשׁוּעוֹת און אַלע רַפּוּאוֹת.

דְּעֵר אִיעֶר־שְׁטֶער זְאָל העֶלפֶן אִיר זְאָלֵט הָאָבֶן הַצְּלָחָה אֵין אַלע עֲנֻנִים.

...

זײַן נִישַׁט צוּפִיל מִיט אִידֶן וואָס הֵיטֶן נִישַׁט קײַן תּוֹרָה וּמִצְוֹת

בְּעִזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יום ב' פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה, כ"ט שְׁבַט, שְׁנַת תשפ"ג לְפָרֶט קֶטֶן
לְכַבּוֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר

אִיף הָאָב עֶרְהַאָלְטֶן דײַן בְּרִיוּ.

אַ מְעַנְטֶש ווערט גֶרִינג אִיעֶר־גֶעֲרֶעדט דוּרף דִי מְעַנְטֶשֶׁן אַרום זײַךְ; אַז
דו וועסט דאַרפֶן זײַצן טאַג און נאַכט מִיט אִידישע קִינְדֶער וואָס הֵיטֶן נִישַׁט
קײַן תּוֹרָה וּמִצְוֹת - וועסטוּ זײַן אֵין אַ סְפִנָּה פֿון ווערן נאַכְגֶעשְׁלֶעפֶט נאָך
זײ, הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵנוּ.

דְּעֶרפֿאַר, אויב אִיז דִי אַרְבֶּעט צוּ זײַצן טאַג און נאַכט מִיט אַיִם - אִיז
נִישַׁט כְּדָאי, אָבֶער אויב אִיז דִי אַרְבֶּעט נאַר פֿון צײט צו צײט זײַצן מִיט זײ -
אִיז יֵאֵ כְּדָאי.

דְּעֵר אִיעֶר־שְׁטֶער זְאָל העֶלפֶן זְאָלֵט הָאָבֶן הַצְּלָחָה אֵין אַלע עֲנֻנִים.

...

מָעַן דַּאָרְף טוֹן, און וויפיל מָעַן קומט אָן איז גוט

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת תרומה, א' דראש חודש אדר, שנת תשפ"ג
מרת ... תחי'

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

די הייליגע חכמים זאגן (אבות ב, טז): "לא עליך המלאכה לגמור, ולא אתה בן חורין להבטל ממנה", עס איז זייער וויכטיג צו וויסן די ביידע זאכן, פון איין זייט 'די ארבעט ליגט נישט אויף דיר צו ענדיגן', און פון די אנדערע זייט 'ביסטו נישט פריי פון נישט טון'; מָעַן דַּאָרְף טוֹן, און וויפיל מָעַן קומט אָן - איז גוט.

לערנט מיט די קינדער הלכות וויפיל איר קענט אנקומען, און אז איר ענדיגט נישט - איז גארנישט, זיי וועלן שוין לערנען ווייטער די קומענדיגע יארן.

שטארקט אייך מיט אייער הייליגע ארבעט פון לערנען מיט אידישע טעכטער הלכות שבת, בזכות לערנען מיט אידישע קינדער זאלט איר האבן נחת ביי אייערע קינדער.

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

ארויסקלאפן פון קאפ די זאך פון זיך גוטן

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת תרומה, א' דראש חודש אדר, שנת תשפ"ג
מרת ... תחי'

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

נאכן רעדן מיט אייך און נאכן זיך אריינטון אין די גאנצע פרשה, וויל איך אייך זייער בעטן איר זאלט ארויסקלאפן פון אייער קאפ דער זאך פון 'זיך גוטן'; עס איז א גרויסע אחריות צו גיין צעברעכן א שטוב מיט אזויפיל קינדער.

איך האב זיך אביסל אריינגעטון צו מברך זיין וואס איז די מעשה מיט

אייער מאן גרו יאיר; איך פארשטיי אז מען דארף פארקוקן אויף די זאכן וכו', אבי עס זאל בלייבן די שטוב.

איר זענט מקורב געווארן צו היכל הקודש; ביי מוהרא"ש איז געווען צעברעכן א שטוב דאס ארגסטע זאך, מוהרא"ש פלעגט קענען זיצן צען שעה מיט מאן און ווייב - אבי עס זאל זיין שלום בית, אבי נישט צו מאכן קיין גט.

איך האף איר וועט אָננעמען דעם בריוו און פאלגן וואס שטייט דא - וועט איר נישט דערלייגן און איר וועט נאר פארדינען. מאכט שלום מיט אייער מאן און קלאפט ארויס די שלעכטע מחשבה פון 'זיך גטן', ווייל חכמינו זכרונם לברכה זאגן (גייטן צ:): "כל המגרש את אשתו, אפילו מזבח מוריד דמעות", ווען מאן און ווייב גטן זיך וויינט דער מזבח, פארנוואס וויינט דוקא דער מזבח? זאגט מוהרא"ש זכרוננו לברכה: "דער מזבח וויינט, ווי צו זאגן: 'מען איז שוין מקריב אויף מיר גענוג קרבנות, פארנוואס פעלט אויס מען זאל ברענגען נאך קרבנות', ווייל ווען עלטערן גטן זיך ווערן די קינדער קרבנות, די קינדער ווערן גע'שחטן' השם ישמרינו".

איך האף צו זיין אין ארץ ישראל בקרוב, וועל איך רעדן מיט אייער מאן פנים בפנים.

איך ווארט צו הערן אויב איר האט באקומען דעם בריוו.
דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

ווי לאנג עס איז נישט קעגן די הלכה, טוט מען אלעס פאר
שלום בית

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת תרומה, א' דראש חודש אדר, שנת תשפ"ג
לפרט קטן

לקבוד ... גרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך פריי זיך זייער אז מען ליינט די בריוו וואס איך שיק אייך פאר שלש סעודות, און אז דאס איז אייך מחי' און מחזק. גלייב מיר, איך האב קוים צייט צו אטעמען, איך קום נישט אן צו מיין ארבעט. אבער פון ווען איך בין געווען דעם ווינטער אין ארץ ישראל און געזען די דורשטיגקייט און הונגעריגקייט פון אנשי שלומינו צו די חיזוק, שקל און הדרכה פון מוהרא"ש, וואס געבט אונז איבער פון הייליגן רבי'ן - פרוביר איך מיט אלע כחות צו שרייבן פאר אייך א בריוו.

בנוגע וכו'; איך ווייס נישט ווי שטארק דיין ווייב תחי' שטעלט זיך אויף דעם וכו', איך קען דיר נאר דערציילן וואס אונזער רבי מוהרא"ש זכותו יגן עלינו האט דערציילט. עס איז געווען א צדיק נסתר, א באהאלטענער צדיק, וואס ביי זיין חתונה האט ער זיך ארויפגעדרייט זיינע פיאות צוליב שלום בית, ווייל זיין פלה האט נישט געהאט אן השגה און דאס גרויסקייט פון גיין געקרייזלטע פיאות, זי האט דאס אנגעקוקט ווי א כניאקישע זאך; האט דער צדיק ברב ענותותו ארויפגעדרייט די פיאות. אויך האט דער צדיק שוין געהאט א בארד ביי די חתונה און די פלה האט געבעטן ער זאל דאס אריינדרייען, האט דער צדיק נסתר דאס געטון.

שלום בית איז זייער א הייליגע זאך און זייער א וויכטיגע זאך פאר עבודות השם, און עס איז פדאי אלעס צו טון - פרייליך צו מאכן אין שטוב. (פארשטייט זיך, ווען עס קומט צו זאכן קעגן די הלכה - דעמאלט איז נישטא וואס צו רעדן, דעמאלט איז [משלי כא, ל]: "אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה'", און [סנהדרין פב.]: "אין חולקין כבוד אפילו לרב"). דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

נישט מעגליך אויסצוהאלטן די שוועריקייטן אן די חיזוק פון רבי'ן

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת תרומה, ב' דראש חודש אדר, שנת תשפ"ג
לפרט קטן

לקבוד ... נרו נאיר

א שאד אז דו לערנסט נישט דעם הייליגן רבינ'ס ספרים, ווייל עס איז
נישט מעגליך צו קענען אויסהאלטן די שוועריקייטן בזה העולם נאר אז מען
האט די חיזוק פון רבי'ן, ווייל יעדער איינער גייט אריבער ביטערע שווערע
נסיונות, און מען דארף אסאך חיזוק.

מאך זיך א שיעור אין רבינ'ס ספרים, בפרט אין די בריוו פון ספר הקדוש
אשר בנחל - וועסטו נישט פאלן. אויך וועט דיך דאס דערמאנען פון תכלית,
פון אריינכאפן יעדן טאג אביסל תורה און גיין דאווענען דריי מאל א טאג
די דריי תפילות.

אמאל איז דאקטער לאנדא פון אומאן אריין צו רבי נתן אין שטוב און
געהערט ווי רבי נתן רעדט פון תכלית, ער הערט זיך צו וואס רבי נתן רעדט,
"אדם לעמל יולד" (איוב ה, ז), מענטשן מוטשען זיך פאר גארנישט, נאר תורה
ותפלה איז תכלית, נאר דאס איז ווערד, נאר דאס בלייבט איבער פונעם
מענטש. דער דאקטער לאנדא טראכט צו זיך: 'וואס ווייסט דען רבי נתן וואס
מיינט גוט אז ער רעדט פון גוטס? ווייסט ער דען ווי גליקליך איך בין, אז
היינט האב איך פארדינט אסאך געלט און געקויפט א טייערע צירונג פאר
מיין ווייב, וואס האט דען רבי נתן אפילו אן אנונג וואס גוטס מיינט?' און
רבי נתן זאגט ווייטער: "א מענטש קען פארדינען געלט און אפילו קויפן א
טייערע צירונג פאר זיין ווייב, און ער קומט אהיים און געבט איר די מתנה,
און זי איז נישט צופרידן, עס ווערט א גאנצע מחלקה פון דעם, ער אנטלויפט
פון שטוב און זוכט נאר ווי אזוי זיך צו הרגענען"; ווען דער דאקטער לאנדא
האט דאס געהערט האט ער געטראכט: 'א בטלן דער רבי נתן, וואס רעדט
ער? וואס ווייסט ער פון זיין לעבן צו זאגן...?'

דער דאקטאר לאנדא איז אהיים, ער האט געגעבן פאר זיין ווייב די

מתנה וואס ער האט איר געקויפט און זי האט דאס נישט ליב געהאט. עס האט זיך אנגעהויבן א קריגעריי צווישן זיי, ביז ער איז ארויסגעלאפן פון שטוב. עס איז אים געווארן אזוי ביטער אז ער האט אנגעהויבן טראכטן פון זיך הרגענען. ער איז געלאפן צו רבי נתן און געזאגט: "איי ווי גוט האט איר צוגעטראפן; פינקט די ווערטער פון דעם שמועס האט ביי מיר פאסירט", און רבי נתן האט אים ווייטער מחזק געווען, ביז ער האט אים ארויסגעטריבן די שלעכטע מחשבות פון זיך הרגענען, והבן למעשה.

נעם א גמרא און לערן דעם בלאט גמרא, דאס איז תכלית; אנדערע זאכן איז קיין תכלית.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

זיך באהאלטן אין די הייליגע תורה

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת תרומה, ב' דראש חודש אדר, שנת תשפ"ג

לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

ביסט מיר מחי' יעדעס מאל דו שרייבסט מיר דיינע סיומים; דאס געבט מיר כח צו מחזק זיין ווייטער די בחורים און אינגעלייט צו לערנען אויפן רבינו'ס סדר דרך הלימוד (המבואר בשיחות הר"ן, סימן עו).

ליבער ברודער, נאר דאס מאכט פרייליך. גארנישט אנדערש מאכט פרייליך - נאר די הייליגע תורה; דארט קען מען זיך באהאלטן פון אלע שוועריקייטן מען זאל זיך נישט דערטרענקען.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

מען זוכט א דירה וואו די קינדער וועלן באקומען די בעסטע

חינוך

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת תרומה, ב' דראש חודש אדר, שנת תשפ"ג לפרט
קטן

...

ווען מען זוכט א פלאץ וואו צו וואוינען - קוקט מען נישט וואו מען
קען האבן א גרויסע דירה, מען קוקט אויף איין זאך וואו וועלן אונזערע
קינדער באקומען דאס בעסטע חינוך?

גרויסע דירה און גרויסע פעלדער ארום די שטוב און פלאץ וואו צו
שטעלן די קאר - דאס איז נישט די ערשטע זאך וואס א איד קוקט, א איד
קוקט וואו וועל איך קענען געבן פאר מיינע קינדער דאס בעסטע חינוך?
איך מיש זיך נישט וואו איר זאלט וואוינען; אז איר פֿרעגט מיר זאג איך
איך עס איז פֿדאי צו בלייבן אין א קליינע שטוב מיט א גוטע חינוך, א חינוך
פון היכל הקודש.

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

גענוג זיך אראפגעקלאפט

בעזרת ה' יתברך - ליל שישי פרשת תרומה, ג' אדר, שנת תשפ"ג לפרט קטן
מרת ... תחנ'

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

איך בעט אייך זייער איר זאלט אפלאזן די וועג פון זיך קלאפן; איר
זענט נישט שלעכט, איר זענט זייער טייער ביים אייבערשטן, איר האט
גארנישט שלעכטס געטון. איר דארפט גלייבן באמונה שלימה אז אלעס איז
דער אייבערשטער, אלעס איז אנגעשריבן פינקטליך וואס, ווען און וואו;
וואו מען וואוינט, וואו מען גייט און וואו מען קומט, די מאן, די ווייב, די
קינדער וכו' וכו'.

גענוג זיך געקלאפט, פון יעצט דארפט איר נאר זיין פרייליך, התבודדות וואס קומט פון שמחה איז גאר אנדערש. דער רבי זאגט (ספר המדות אות תפלה, סימן פא): "תפלה שהיא בשמחה היא ערכה ומתוקה לשם יתברך", ווען מען דאווענט בשמחה איז דאס זיס און איינגענעם פארן אייבערשטן; די תפילות גיין ארויף זייער הויך.

איך האף איר וועט אננעמען מיינע ווערטער, וועט אייך גוט זיין אויף די וועלט און אויף יענע וועלט.

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

אז ער דארף גארנישט, קענסטו אים גארנישט צונעמען

בעזרת ה' יתברך - ליל שישי פרשת תרומה, ג' אדר, שנת תשפ"ג לפרט קטן לכבוד מיינע טייערע חברים, טייערע ליבע ברידער, תלמידי היכל הקודש בארץ ישראל, ה' עליהם יחיו

איך בענק זיך נאך ענק, איך טראכט פון ענק און איך בין מיט ענק. איך וויל אייך שרייבן שיינע זאכן וואס מיר זעען אין די פרשה, לויט די הקדמות וואס מיר האבן מקבל געווען פון מוהרא"ש, תמצית דברי רבינו.

שטייט די וואף אין די פרשה (שמות כו, כח): "והבריח התיכן בתוף הקרשים מברח מן הקצה אל הקצה". חכמינו זכרונם לברכה זאגן (שבת צח): אז דאס איז געווען בדרך גס, ווייל א האלץ איז נישט ווייך, עס איז הארט, און א הארטע זאך קען זיך נישט בייגן, דאך איז דאס געגאנגען פון איין זייט - פון צפון - צו מעריב, און צוריק צו דרום; דארפן מיר פארשטיין וואס וויל אונז די תורה ווייזן מיט די גס? וואס האט אויסגעפעלט די זאך? דער אייבערשטער מאכט דאך נישט קיין ניסים פאר אומזיסט, עס וואלט געקענט זיין באזונדערע שטאנגען פאר צפון, מעריב און דרום!

נאר דער הייליגער רבי האט דערציילט (לקוטי מוהר"ן חלק א', סימן קסב) עס איז געווען אין די צייטן פונעם גרויסן מגיד פון מעזריטש זכותו יגן עלינו -

א רייכער מענטש, א יחסן, ער האט געשטאמט פון א חשוב'ער משפחה, ער איז געווען א מתנגד אויפ'ן הייליגן מגיד, און דער מגיד האט זייער געבעטן זיינע מענטשן זיי זאלן מקרב זיין דעם איד צו אים. ווען דער איד איז מקורב געווארן איז ער געווארן אן ארעמאן, האט דער מגיד געזאגט: "שאלו שניהם אי אפשר שיהיו במקום אחד", תורה וגדלה גייט נישט אינאיינעם, "הרוצה להחכים ידרים, להעשיר יצפין", ווייל ווער עס וויל ווערן קלוג - זאל זיך ציען קיין דרום, און ווער עס וויל זיין רייך זאל גיין קיין צפון - מען קען נישט זיין אויף איינמאל אין איין פלאץ, פירט דער רבי אויס, דאס איז ווען דער מענטש וויל עפעס, ווען דער מענטש איז עפעס, ער איז א מציאנות; אזא איינער קען נאר זיין אדער דא אדער דארט, אבער ווען מען איז זיך אינגאנצן מבטל צום אייבערשטן, מען וויל גארנישט, מען איז גארנישט - דעמאלט קען מען יא האבן ביידע זאכן, סיי חכמה און סיי עשירות, אזוי ווי מיר זעען ביי די גרויסע צדיקים, משה רבינו און רבינו הקדוש - זיי האבן געהאט די גרעסטע מאס חכמה און די גרעסטע עשירות.

דאס קומט אונז די תורה ווייזן מיט דעם נס, אז צפון און דרום זענען טאקע צוויי זייטן, אבער אויב מען איז אין בית המקדש, אין משכן, מען איז זיך מבטל צום אייבערשטן, מען וויל גארנישט - קען אפילו א הארטע האלץ זיך דרייען פון רעכטס צו לינקס און פון לינקס צו רעכטס, עס איז איין זאך, מען קען זיין ביי צפון און ביי דרום אין איין צייט, מען קען האבן סיי דעם שלחן וואס ליגט אויף צפון זייט וואס איז מרמז אויף עשירות, און סיי די מנורה, חכמת התורה - וואס ליגט אויף דרום.

מוהרא"ש האט אונז געזאגט ביי די שיעורים שטענדיג, ווען א מענטש האט עפעס, ער שפירט ווי ער איז עפעס, ער דארף זאכן - דעמאלט קענסטו אים צונעמען, קענסט אים טשעפען, קענסט אים צעברעכן, אבער ווען א מענטש איז ביי זיך בטל צום אייבערשטן; ער איז גארנישט, ער וויל גארנישט, ער דארף גארנישט און האט גארנישט - נעם אים עפעס צו... קענסט אים גארנישט צונעמען, קענסט אים נישט מבטל זיין.

דאס האט מען זוכה געווען צו שפירן אין משכן און אין בית המקדש,

מען האט געשפירט אזא ליכטיגקייט, אזא גלוי אלקות; מען האט שוין גארנישט געדארפט.

דאס איז חיווק פאר שלום בית. מען קען לעבן מיט די ווייב נאר אז מען איז זיך מבטל צום אייבערשטן, מען וויל גארנישט, נאר אזוי קען מען זיך בייגן און נישט פארנעמען א פלאץ. אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (בבא בתרא ט.א): "מקום ארון אינו מן המדה", עס האט נישט געשטימט; שכל'דיג האט עס נישט קיין פשט, ווי אזוי מען קען זיך אויסקומען; "בגס הו עומדין".

איך וויל בעטן אלע תלמידי היכל הקודש, אז דו גייסט אין א געשעפט און דו זעסט אז ער פארקויפט די קאפל וואס מאכט חוזק פון הייליגן רבי'ן, עס האט די אותיות פון הייליגן רבי'נס נאמען - זאלסטו אים שיינערהייט זאגן אז דאס איז א געשפעט פון א צדיק. זאג אים אז דאס פארשעמט דעם צדיק און דאס פארשעמט אונז ברסלב'ער חסידים, מיר ליידן זייער פון דעם. אז ער וועט נישט פארשטיין וואס דו רעדסט - זאלסטו אים שיינערהייט פרעגן: "ווי אזוי וואלט זיך עס געשפירט ווען דו זעסט אין די געשעפטן א קאפל מיט דיין רבי'ס נאמען אין א חוזק וועג, אויסגעלייגט די אותיות?" בעט אים שיינערהייט ער זאל דאס נישט פארקויפן.

די גאנצע זאך פון "נ נח" - איז אויסגעזויגן פון די פינגער, מוהרא"ש האט שוין אזויפיל געשריבן און גערעדט פון די צרה. עס איז געווען א איד אין טבר'ן רבי ישראל בער אודעסער זכרוננו לברכה, א ברסלב'ער חסיד, מען האט אים דארט זייער געפייניגט און גערודפ'ט. ווען מען ליינט וואס ער איז אריבער - כאפט א פחד; מען האט פארגאסן זיין בלוט, ביז ער איז מממש אריינגעפאלן אין אן עצבות ומרה שחורה. דארט אין טבר'ן האט געוואוינט א איד רבי יואל אשכנזי זכרוננו לברכה, א פרייליכער איד, ער האט נישט געקענט צוזען ווי מען רודפ'ט דעם רבי ישראל בער; ווייל ער איז א ברסלב'ער דארף מען אים רודפ'ן? ווייל ער האלט אנדערש פון דיין חסידות - קומט אים דאס? ! האט ער געמאכט א שפיצל אים פרייליך צו מאכן, ער האט אריינגעלייגט אין זיין לקוטי מוהר"ן א צעטל אויפגעשריבן דערויף:

'פִתְקֵא מִן הַשָּׁמַיִם' מֵיט דִּי וְוֵעֲרֻטְעֵר 'נַח', און פֿון דָּעם איז גֵּעָוואָרן דִּי גאַנצֵע מְשׁוּגַעַת, עֵר הָאט אים גֵּעָוואָלֶט פֿרִייליך מאַכן, עֵר זָאל מֵינען אַז עֵר הָאט באַקומען אַ צֵעטל פֿון רִבִּי'ן וְכוּ' און נֶעבֶעף דָּער רִבִּי יִשְׂרָאֵל בָּעֵר הָאט גֵּעֵמִינֶט אַז דָּער רִבִּי הָאט אים אַרִינגעלייגט אַ צֵעטל וְכוּ', און פֿון דָּעם לֵיידן מִיר עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

ווי און ביטער איז אַז מֵען איז מְבֹזֵה אַ צִדִּיק, דִּי אַלע זַענען מֵרַחֵק מֵעֲנֻשָׁן פֿון בְּרִסְלָב, זײ זַענען גֵּוֹרֵם דִּי אַלע מַחְלָקֵת אויף בְּרִסְלָב, (פֿאַרשטייט זײַךְ דָּאס זָאלט איר טון שײנערהייט, נישט מאַכן קײן מַחְלָקֵת; בָּעטן שײנערהייט, נָאר אַזױ פֿועל'ט מֵען).

דָּער אַיבֶּערשטער זָאל הַעלפֿן איר זָאלט הָאבן הַצְלָחָה אין אַלע עֲנִינִים. אַ פֿרִייליכן שָׁבֵת.

...

אַ באַזוך אין שְׁטֵעטל

בְּעִזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - עֵרֵב שָׁבֵת קוֹדֶשׁ פֿרֶשֶׁת תְּרוּמָה, ג' אָדָר, שְׁנַת תשפ"ג לפ"ק לְכַבֵּוד ... גֵּרוּ יְאִיר

זײ מִיר מוֹחֵל אַז אײַךְ הָאב דִּיר נִישְׁט גֵּעֲשָׂרִיבן בִּיז יַעֲצֹט, אײַךְ בֵּין זײַער פֿאַרנומען, מֵיט דִּי יִשִּׁיבָה און מֵיט דִּי מוֹסְדוֹת.

נֶעכְטֵן בֵּין אײַךְ גֵּעָווען אין שְׁטֵעטל. אײַךְ בֵּין שׁוִׁין אַרױסגֶּעפֿאַרן מֵיטוואָךְ נָאכְט, אײַךְ בֵּין גֵּעָווען מִנַּחֵם אָבֵל זײן אונזער חֶבֶר יוֹאֵל גֵּרוּ יְאִיר, וואס איז גֵּעֲזִיץן שְׁבָעָה נֶאֱדָף זײן טאַטע. אײַךְ קוּם אים אַסאַךְ הַפְּרַת הַטּוֹב, עֵר הָאט מִיר גֵּעֵהאַלפֿן בײַ דִּי פֶּרֶשָׁה וואס איז גֵּעָווען פֿאַר צװײ יָאר צוֹרִיק וְכוּ'.

אַינדערפֿרי בײַם דאַווענען איז גֵּעָווען אַ קִרְיַאת הַשֵּׁם בײַם מְלַמֵּד הָאָבֵרֶךְ בְּעֵרֶל גֵּרוּ יְאִיר, וְיִקְרָא שְׁמָהּ בְּיִשְׂרָאֵל פִּיגָא, נָאכְן רִבִּינִים מאַמע. נָאכְדָּעם איז גֵּעָווען אַ בְּרִית בײַ הָרֵב יְחִזְקָאל שְׁלִיט"א פֿון דִּי כּוֹלֵל אַינגעלייט, אַן אַיניקל פֿון הָרֵב רִבִּי יְצַחֵק שְׁלִיט"א, זײן טאַטע הָרֵב אַלִּמְלָךְ שְׁלִיט"א איז גֵּעֻקומען צו פֿאַרן פֿון יבִּנְאֵל, דָּער זײַדע הָרֵב רִבִּי דְּנִיָּאל

שְׁלִיט"א איז געווען סנדק. מיר האט ער געבעטן צו זאגן די ברכות און דעם נאמען, ויקרא שמו בישאל משה נאף זיין זיידע. איך האב אים זייער גוט געקענט, ער איז געווען א טייערער איד, איך האב אים געזען ווי ער פלעגט זיך מתבודד זיין מיט אזא פשטות און תמימות.

פון דארט בין איך געגאנגען קוקן ווי מען גיסט נאך א מקנה אין שטעטל אין די נייע געגנט ירושלים. שפתי נרו יאיר האט מנדב געווען די מקנה לזכר נשמת זיין שוועסטער עליה השלום וואס איז יעצט ממש נפטר געווארן, עס אז נאך אין די שלושים, און ער האט געגאסן א שיינע גרויסע מקנה, נישט מיט א צמצום ווי די ערשטע. דער דײן שליט"א מיט די חברים פון כולל וואס האבן גוט דורכגעלערנט הלכות מקנאות זענען געקומען געבן די הכשר פאר די מקנה.

עס קומט א גרויסן יישר כח פאר שפתי פארן זיך אזוי אוועקגעבן פאר אונזער שטעטל, דו האסט נישט קיין איינונג וואס ער טוט פאר מיר און פאר אונז אלע; פון אינדרויסן זעט אויס ווי עס קומט אים אן גרינג, דו ווייסט נישט וואס ער טוט אלץ פאר אונז. נאכדעם בין איך געגאנגען צו א מיטינג פאר פרישע הייזער, מיר גרייטן שוין אן שטחים פאר די קומענדיגע דור, פאר אונזערע קינדער.

פון דארט בין איך געגאנגען צום מצה בעקעריי. איך האב אזוי הנאה אז מיר האבן אונזערע מצות; עס איז גאר אנדערש א מצה וואס א ברוסל'ער תסיד מאכט. דער קנעטער, דער וואסער גיסער, זייערע ליפן שעפּשען תפילות. די ווייבלעך מיט די גרעסטע מאס צניעות וועלגערן מיט שמחה, מיט אמונה, מיט תפלה והתבודדות. דער רעדלער, דער שיבער און דער פאקער; אלע תלמידי ותלמידות היכל הקודש. די הכשר געבט דער דײן שליט"א. איך האב אראפגענומען חלה און געדאווענט מנחה מיט די אינגעלייט.

איך וויל בעטן, אויב דו ווייסט ווער עס וויל קומען ארבעטן ביי די מצות, אפּשער דײן ווייב ווייסט איינער ווער עס וויל קומען ארבעטן; איך דארף נאך וועלגערערס.

פון דאָרט בין איך געפֿארן צום חדר און צו בית פיגא, דאָרט איז ממש א טעם גן עדן; ווען איך גיי אהין פארגעס איך פון אלע מיינע שווערע ארבעט. די קינדער מיט אזא תמימות, מיט אזא שמחה; סיי אין חדר און סיי אין בית פיגא, אלע מיט אזא דרף ארץ. די מלמדים - איז נישטא דאס ווארט וואס צו זאגן, געטריי איז נישט דאס ווארט; זיי ארבעטן מיט די קינדער מיט זייער גאנצער מח, מיט יעדע טראפ בלוט. אזוי אויף אין סקול, די מנהלת מיט די לערערנים זענען אזוי איבערגעגעבן; ווער עס איז נישט דאָרט צווישן די פיר ווענט פון חדר און בית פיגא - האט נישט קיין השגה וואס פאר א ארבעט מען לייגט אריין אין די קינדער, מיט סבלנות, מיט אזויפיל חכמה.

איך האב געוואלט גיין אין כולל און אויף צום הדפסה, אבער עס איז געווארן שפעט, איך האב געדארפט אהיימגיין העלפן מיין ווייב מיט די קינדער און גיין צום שיעור.

ביים שיעור האבן מיר בעיקר גערעדט פון זיך האלטן ביים רבין. אזוי ווי דער בעל שם טוב זכותו גגן עלינו האט געזאגט פאר זיין תלמיד דער צדיק רבי נחמן הורודענקער זכותו גגן עלינו, וואס האט געוואלט פארן קיין ארץ ישראל. ער איז געגאנגען זיך טובל'ן, שפעטער האט אים דער בעל שם טוב געפרעגט: "וואס האסטו געזען ביים זיך טובל'ן?" ער האט געזען ארץ ישראל, ירושלים, דעם הר הבית, ביזן קודש הקדשים, אבער דער ארון האט ער נישט געזען, האט אים דער הייליגער בעל שם טוב געזאגט: "דער ארון איז אין מעזיבוזש"; האט ער פארשטאנען נישט צו פארן קיין ארץ ישראל, נאר בלייבן נעבן זיין רבי.

די וואף האבן מיר אין די פרשה, דער אייבערשטער זאגט אונז (שמות כה, ח): "וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם", מאכט מיר א פלאץ וואו צו וואוינען; יעדער איד דארף דאס טון, מאכן א פלאץ פאר השראת השכינה, און אז מען האט א צדיק, מען האט דעם רבין - האט מען דעם ארון.

איך בין אביסל אפגעמאטערט, איך דארף מקצר זיין. איך וויל דיר איינליידענען, מוצאי שבת וועט זיין א מסכה אין ישיבה, א מסכה פון הכרת הטוב. די גבאים שפתי און אשר בער זיי העלפן מיר א גאנץ יאר מיט די

רענט, ווילן מיר אפגעבן אן הכרת הטוב פאר אלע וואס העלפן דורכאויס דעם יאר מיטן רענט קאמפיין.
זאלסט האבן א פרייליכן שבת.

...

דורך די עבירה פון רעדן ניבול פה, קומען צרות און נייע גזירות
בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת תצוה, ה' אדר, שנת תשפ"ג לפרט קטן
לכבוד ... גרו יאיר

אז דו וועסט זיין שטארק אין דאווענען די זריי תפילות, שחרית מנחה
מעריב מיט מנין - וועסטו זען גרויסע ישועות, דו וועסט האבן פרנסה בשפע
און הצלחה.

רעד נישט קיין ניבול פה. דער הייליגער רבי זאגט (ספר המדות אות ניבול פה,
סימן א): "בעוון נבול פה", דורך די עבירה פון רעדן ניבול פה, "צרות וגזרות
מתחדשות", קומען צרות און נייע גזירות; "ובחורי ישראל מתים חס
ושלום", יונגע קינדער שטארבן חס ושלום, "ויתומים ואלמנות צועקים
ואינם נענין", נאך זאגט דער רבי (שם, סימן ד): "המנבל פיו, אפילו חותמין
עליו גזר דין של שבעים שנה לטובה, הופכין עליו לרעה", ווער עס רעדט
ניבול פה, אפילו מען האט אים פארזיגלט א גוטע גזירה פאר זיבעציג יאר -
צערייסט מען די גוטע גזירה און ער ברענגט אויף זיך שלעכטס, "גם
מעמיקין לו גיהנום", אויף אז מען רעדט ניבול פה מאכט מען זיך טיפער
דעם גיהנום.

אויב דו קענסט מיר בארגן געלט פאר די מוסד, לאז מיר וויסן; איך
דארף זייער וויכטיג האבן גרויס געלט צו קענען ווייטער אנגיין. קענסט זיך
נאכפרעגן ביי אנשי שלומינו אויב איך באצאל; איך האב שוין געבארגט
דורכאויס די יארן פון ווען די ישיבה האט זיך געעפנט - מיליאנען דאלער,
און געלויבט דעם אייבערשטן איך האב געקענט שטענדיג באצאלן אין
צייט.

די וואָך ליל שײשי וועט זיין דער שיעור אין לעיקוואד, איך האב דאָרט אַ חתונה פון אַ תלמיד הישיבה.
דער אייבערשטער זאל העלפֿן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

העלף מיר טאטע! נעם מיך ארויס פון מיין בלאטע!

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פֿרשת תצוה, ו' אדר, שנת תשפ"ג לפֿרט קטן
לקבוד ... גרו יאיר

שריי צום אייבערשטן, דאס איז די וועג ארויס צו קריכן פון די בלאטע;
אפילו דו זינקסט טיפער און טיפער אין בלאטע, דו פאלסט אין עבירות - זיי
זיך נישט מיאש, נאר שריי: "העלף מיר טאטע! נעם מיך ארויס פון מיין
בלאטע!"

דער הייליגער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן קכט): "וּאֶפְלוּ כְּשִׁנּוּפְלִין לַפְעָמִים
לְתוֹךְ רֶפֶשׁ וְטִיט, שְׁקֵשָׁה לוֹ מְאֹד לְצִאת מִשָּׁם", אפילו מען פאלט אריין אין
אַ בלאטע וואס עס איז שווער ארויס צו גיין דערפון, "צוועקין, וצוועקין,
וּצוֹעֵקִין!" וְאָמַר בְּלָשׁוֹן אֲשַׁכְנֶז בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן (רבי נחמן ברענגט אראפ דעם לשון אין אידיש
אזוי ווי דער רבי האט דאס געזאגט): "און אפלו אז מען פאלט אין אַ בלאטע אריין,
שרייט מען, און מע שרייט, און מע שרייט"; דאס איז די עצה ווי אזוי מען
קען ארויסקריכן פון עבירות, מען זאל שרייען צום אייבערשטן נאכאמאל
און נאכאמאל און נאכאמאל: "העלף מיר טאטע, נעם מיך ארויס פון מיין
בלאטע, נעם מיך ארויס פון מיין עבירות".

מען הויבט היינט אן א פרישע מסכתא אין ירושלמי, מסכת דמאי; עס
איז גוט אז דו זאלסט מאכן א פרישע התחלה, לערנען יעדן טאג א בלאט
בבלי און א בלאט ירושלמי און א פֿרק תוספתא, בוי זיך א ב'ית' נצחית, אויך
איז דאס מסוגל צו האבן אן אייגענע הויז.

אויב דו ווייסט פון גוטע אידן וואס טיילן צדקה פורים און האבן א
געפיל צו אונזער מוסד - זאלסטו פֿרעגן אויב די בחורים קענען קומען

פורים, און זיי מודיע פאר שמעון פיש גרו יאיר, אזוי וועסטו העלפן די
ישיבה, מען קען אמאל מער העלפן אזוי - ווי מיט די אייגענע געלט.
היינט נאכט וועט זיין א צאמקום אין שטעטל פאר די פרויען, מען וועט
רעדן וויכטיגע זאכן, מארגן וועט דאס זיין אין שטאט; זע דיין ווייב זאל
קענען קומען זיך מחזק זיין.
דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

האסט אלעס פארלוירן, אבער דעם אייבערשטן פארליר נישט
בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת תצוה, ו' אדר, שנת תשפ"ג לפרט קטן
לקבוד מיין ליפער טייערער ... גרו יאיר
איך האב ערהאלטן דיין בריוועלע.
דו שרייבסט ביסט פארלוירן, דו קענסט נישט מער וכו'; בעט איך דיר,
פארליר נישט דיין אמונה; האסט אלעס פארלוירן אבער דעם אייבערשטן
פארליר נישט.
דער הייליגער רבי פון סאטמער זכותו יגן עלינו פלעגט וויינען נאך די
מלחמה ביי די הייליגע דרשות, ער פלעגט זאגן: "מיר האבן אלעס
פארלוירן, אבער דעם אייבערשטן האבן מיר נישט פארלוירן"; ברוודער, מיט
די ווערטער קען מען זיך גוט מחזק זיין.
דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

נישט שמירן די נעגל, אפילו מיט די דורכזיכטיגע
בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת תצוה, ו' אדר, שנת תשפ"ג לפרט קטן
מרת ... תחי'
שמירט נישט די נעגל. מוהרא"ש האט זייער מקפיד געווען מען זאל
נישט שמירן די נעגל, אפילו די דורכזיכטיגע.

איר ווילט זיכער ערליכע דורות, איר ווילט זיכער אייערע קינדער זאלן זיין ערליכע אידן, זאלט איר נישט שמירן די נעגל; נישט פון די הענט און נישט פון די פיס. עס איז א גוי'שע זאך, עס ברענגט דינים.

שטארקט אייך מיט זאגן תהלים יעדן טאג. דער רבי זאגט (שיחות ה'ר"ן, סימן צח) תהלים איז אזוי ווי א וואקער אויף וואס מען קען זיך אנלאנגען.

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

יעדע זאך וואס מען טוט פאר די ישיבה איז א געוואלדיגע זכות

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת תצוה, ז' אדר, שנת תשפ"ג לפרט קטן
לקבוד ... גרו יאיר

רעד אפאר ווערטער צום אייבערשטן. אויבן אין הימל איז זייער חשוב יעדע ווארט וואס א איד זאגט פאר'ן אייבערשטן, אלע מלאכים זענען מקנא. בעט פאר אלעס וואס דו דארפסט, פאר אלעס וואס דרוקט דיך פרייוואט; שעם זיך נישט, דערצייל אלעס.

גיי אין שול יעדן טאג דאווענען שחרית מנחה מעריב; אין דעם ליגט דיין הצלחה, דיין פרנסה, דייןע קינדער; אלעס.

איך ווייס נאכנישט וועגן פורים, אויב איך וועל אויפנעמען ביי מיר אין שטוב; איך וויל און איך ווארט זיך צו טרעפן פורים מיט מיינע תלמידים, איך פריי זיך אז דו וועסט מיר ברענגען משלוח מנות; אבער אז אלע בלייבן אין שטוב - איז נישטא קיין פלאץ.

א גרויסן יישר ל'ח פארן העלפן די בחורים מיט אדרעסן וואו זיי וועלן קענען גיין פורים און מען וועט זיי געבן צדקה פאר די ישיבה. יעדע זאך וואס דו טוסט פאר די ישיבה איז א גרויסע זכות פאר דיר און פאר דייןע דורות.

דעם שבת וועל איך נישט זיין אין וויליאמסבורג, איך פאר אנוועק מיט די בחורים וואס גייען הפצה און גייען צאמנעמען צדקה.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

מיר דארפן אנקומען צו באקן מצות פאר אלע אנשי שלומינו

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת תצוה, ז' אדר, שנת תשפ"ג לפרט קטן

מרת ... תחי'

היינט איז געווען זייער שוואך אין מצה בעקעריי, ווייל איר זענט נישט געווען. איך שרייב אייך איר זאלט וויסן ווי שטארק עס מאכט אויס ווען איר זענט אין בעקעריי.

זייט מחזק די פרויען און מיידלעך זאלן קומען באקן מצות, מען וועט אלעמען באצאלן, ווייל מיר דארפן אנקומען צו באקן פאר אנשי שלומינו, און ווי עס זעט אויס דארף מען ניסים עס זאל זיין מצות פאר אלעמען.

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

גיין צו די עלטערן אויף פסח צו די סדרים, איז גוט פאר די

קינדער

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת תצוה, ז' אדר, שנת תשפ"ג לפרט קטן

מרת ... תחי' ברסלב, ליבערטי

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

זעצט ווען די קינדער זענען נאך גאר קליין - איז ריכטיג צו גיין צו די עלטערן פאר פסח, צו די סדרים. איר וועט נאך מאכן שיינע סדרים ביי אייך אין שטוב, ווען די קינדער וועלן עלטער ווערן וועט איר מאכן די סדרים אין שטוב, זעצט איז פדאי צו גיין זען סדרים - איין יאר ביי אייערע עלטערן און איין יאר ביי אייער מאן'ס עלטערן, זיך גוט צוקוקן ווי אזוי די עלטערן מאכן סדרים און ווי זיי געבן איבער די אמונה פון זייערע עלטערן.

בנוגע חומרות אום פסח; מוהרא"ש זאגט מען זאל נישט אריינגעמען

פסח אלעס וואס האט אַ הַכָּשֶׁר. עס איז וויכטיג פאר זיך און פאר די חינוך פון די קינדער נישט צו עסן אלע נאשערייען און אלע קעיקס, סיריעל וכדומה.

מען דארף אסאך בעטן דעם אייבערשטן מען זאל זוכה זיין צו מקבל זיין די ימים טובים מיט שמחה און מקבל זיין די קדושה פון פסח. דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

פרוביר אויס אַ וואך צייט אן דעם טעלעפאן אין שטוב, און זע

דער חילוק

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת תצוה, ח' אדר, שנת תשפ"ג לפרט קטן

לכבוד ... גרו יאיר

פרוביר דו אליינס אויס אַ וואך צייט נישט אריין צו ברענגען זיין טעלעפאן אין שטוב און זאג מיר ווי אזוי זיין שלום בית וועט זיין? זאג מיר דו נאך אַ וואך צייט נישט האבן אין שטוב דעם סמארטפאון, טעבלעט וכדומה - ווי אזוי זיין קשר מיט די קינדער וועט ווערן? זיין יראת שמים?

איך בין שוין הייזעריג פון דיר זאגן נאכאמאל און נאכאמאל; איך האב אזוי רחמנות אויף דיר, אויף זיין ווייב און קינדער. זיי ווארטן אויף דיר, זיי ווילן הערן עפעס פון דיר, דו ביסט אבער נישט ביי זיך, דו ביסט איינגעטינקען אינעם טעלעפאן, מיט סטעטוס, מיט געימס וכו'.

מיין ליבער ברודער, שוין צייט זיך אויפצואנוועקן, הויב אן לעבן, הויב אן לעבן עכט. מאך זיך שיעורים אין חומש, משניות, גמרא ועוד און גיי דאווענען אלע דריי תפילות מיט מנין, ובצער זאג אפאר ווערטער צום אייבערשטן.

רעד צום אייבערשטן אין אידיש, בעט אים: "רבנו של עולם, ווען וועל איך שוין אנהויבן לערנען און דאווענען? ווען וועל איך שוין זיין צוגעקלעבט צו דיר און נישט צום טעלעפאן? רבנו של עולם, עס קומען

יַעֲצֹט אֶזְעָלְכֶע שׁיִינֶע הייליגע טעג און איך ליג אין אַזְעָלְכֶע נאַרײַשְׁקײַטן, איך ליג אין דמיון, איך היט נישט מיינע אויגן, איך היט נישט מיין מח, העלף מיר שוין”.

פורים נאכמיטאג זעקס אזייגער וועט זיין א סעודה אין ישיבה. מען וועט טאנצן, דאנקען דעם אייבערשטן אז מיר זענען מקורב צום הייליגן רבי'ן וואס לערנט אונז א גאנץ יאר די הייליגע אמונה, מיר זאלן נאר גיין צום אייבערשטן און נאר צו אים זיך ווענדן.

אויף שושן פורים וועט זיין א סעודה אין ישיבה אום זעקס אזייגער נאכמיטאג. דער רבי האט אמאל געזאגט פאר רבי נתן: "שושן פורים איז אויף פורים".

הלואי זאלסטו ליינען דעם בריוו, דאס ארייננעמען אין דיר און מקיים זיין וואס דא שטייט.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסטו האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

יַעֲצֹט אִיז דִי צײַט זײַך צו באַנײַען

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת תצוה, ט' אדר, שנת תשפ"ג לפרט קטן
לכבוד ... נרו יאיר

מיר שטייען יעצט אין זייער הייליגע טעג, עס קומט יעצט די הייליגע פורים טעג, עס אז א צייט וואס מען קען זיך באנייען; "קנימו וקבלו ה' יהודים" (אסתר ט, כז), זאגן די הייליגע חכמים (שפת פח): "הדור קבלוה בימי אחשורוש", מען איז יעצט מקבל נאכאמאל די תורה; פארקערט וואס המן האט גע'טענה'עט (אסתר ג, ח): "ישנו עם אחד", זאגן חכמינו זכרונם לברכה (מגילה יג): ווען המן האט פארגעשלאגן פאר אחשורוש צו הרג'ענען די אידן האט אחשורוש מורא געהאט, "אמר ליה מסתפינא מאלקיו", ער האט געזאגט איך האב מורא פונעם אייבערשטן, "דלא ליעביד לי כדעבד בקמאי", ער זאל נישט טון מיט מיר אזוי ווי ער האט געטון מיט אלע

אנדערע וואס האבן געטשעפעט מיט די אידן, "אמר ליה ישנו מן המצות", האט המן געזאגט, דארפסט נישט מורא האבן, די אידן זענען אלט פון טון מצות; דאס זאגט המן, דאס זאגט עמלק; אבער דער הייליגער רבי שרייט (לקיטי מוהר"ן חלק ב, סימן עח): "גיוואלד, זייט אייך נישט מייאש! קיין יאוש איז גארנישט פארהאנען!" הויב אן פונדאסגיי.

קריג זיך נישט אין שטוב מיט דיין ווייב, זיי מותר, געב נאך; ביסט א ברסלב'ער חסיד - דארפסטו טון וואס דער רבי האט געזאגט. ווען בחורים פלעגן קומען צום רבי'ן פלעגט דער רבי אוועק שיקן, דער רבי פלעגט זאגן: "קום צוריק מיט א טלית". ווייל זוכה זיין צו טהרת המוח והמחשבה איז נאר אז מען איז אן אדם השלם, מען איז חתונה געהאט. אויך האט דער רבי פארטריבן די וואס האבן נישט געהאט קיין שלום בית, ווייל ביים רבי'ן איז געווען זייער וויכטיג טהרת המוח והמחשבה.

על כן בעט איך דיר זייער, לאז אפ די אלע מצוה'לעך וואס דו טוסט; לויף נישט אוועק פון שטוב מיטן אויסרייד אז דו גייסט טון חסד מיט דעם און מיט יענעם, בלייב אין שטוב, העלף דיין ווייב מיט די קינדער.

דעם שבת זאלסטו גיין אין שול, עס איז א חיוב צו הערן די קריאה פון שבת זכור, פון מחית עמלק. איך האב געזאגט אין שטעטל, אלע וואס דאווענען אין די שולן וואס מאכט זיך מזמן לזמן אז עס איז נישטא קיין מנגן - דארפן די וואך מער אכטונג געבן עס זאל זיין מנגן, און אז עס איז נישטא קיין מנגן - דארף מען גיין צו א שול מיט מנגן הערן די קריאה, עס איז א מצות עשה, און עס איז פדאי צו ברענגען די קינדער אפילו מען דארף גיין א ווייטע וועג.

איך וויל דיר בעטן, היות די בחורים אין ישיבה העלפן מיר זייער, זיי גייען פורים צאמנעמען געלט פון די וואס האבן א געפיל צו די ישיבה; אויב דו ווייסט פון חברים, משפחה און באקאנטע וואס נעמען אויף געלט גייערס און האבן א געפיל - זאלסטו זיך פארבינדן מיט שמעון פיש גרו יאיר, וועסטו מיר זייער העלפן.

עס קומט יעצט פסח, מיר דארפן באצאלן די איינגעשטעלטע. אויך

דארף איך באצאלן חובות וואס איך האב געבארנט פאר די מוסד. בעט איך דיר, אויב דו קענסט העלפן מיט ברענגען אדרעסן - איז דאס זייער חשוב. דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

בעט איבער דיין ווייב, אז די קינדער זאלן נישט זיין פארנוואגלט

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת תצנה, ט' אדר, שנת תשפ"ג לפרט קטן לכבוד מיין ליבער תלמיד ... גרו יאיר איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך בין אזוי בצער פון וואס דו גייסט אריבער, איך בין ממש אויסער זיך אז דא גייט זיין א גט.

בעט איבער דיין ווייב, שרייב איר א שיינעם בריוו; בעט איר, אפשר דאך קען מען בלייבן אינאיינעם למען יונקי שדים שלא חטאו, די קינדער זאלן נישט זיין פארנוואגלט.

ביז דערנוויל מאך זיך נישט וויסנדיג פונעם הזמנה לדין. דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

